

УЖГОРОД

Оформіть послугу в "Дії" або через ЦНАП і отримайте обстеження в медзакладі програми.

Як ми вже інформували, із 2026 року громадяни України віком 40+ можуть безкоштовно пройти комплексний медичний скринінг. Через 30 днів після дня народження в застосунку "Дія" надійде сповіщення.

Потрібно підтвердити участь, і 2000 гривень буде нараховано на спеціальну «Дія. Картку» для оплати обстеження, що включає діагностику серця, нирок та ризиків діабету.

БЕЗОПЛАТНИЙ СКРИНІНГ ЗДОРОВ'Я 40+ — за один візит

Нагадаємо, що обстеження за програмою «Скринінг здоров'я 40+» можна пройти у трьох сімейних амбулаторіях Ужгорода. КНП «Ужгородський міський центр первинної медико-санітарної допомоги» запрошує усіх мешканців від 40 років і старших пройти базове медичне обстеження без скерування і черг, аби мати змогу вчасно виявити ризики хронічних недуг, контролювати стан здоров'я та запобігати ускладненням.

ПЕРЕЛІК ЗАКЛАДІВ, ДЕ МОЖНА СКОРИСТАТИСЯ ПРОГРАМОЮ:

- Амбулаторія №1, вул. Андрія Бачинського, буд. 1, тел. +380312615939;
- Амбулаторія №4, Іштвана Сечені, буд. 50, тел. +380507661391;
- Амбулаторія №7, Капушанська, буд. 161, тел. +380312650833.

Скринінг – це простий і безпечний спосіб завчасно виявити фактори ризику неінфекційних хвороб, що можуть розвиватися непомітно й проявлятися вже у вигляді ускладнень. Саме тому людям віком від 40 років треба проходити таке обстеження навіть тоді, коли вони почуваються добре. **НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ ТУРБОТУ ПРО СЕБЕ НА ПОТІМ. ЧЕКАЄМО НА ВАС У НАШИХ АМБУЛАТОРІЯХ!**

БІГ ЗАРАДИ ПІДТРИМКИ ВЕТЕРАНІВ:

в Ужгороді 10 травня відбудеться благодійний «Krayna Uzhhorod Marathon»

Організатори очікують, що до забігу долучиться понад 1500 учасників, тож не пропустіть одну з наймасштабніших бігових подій нашого регіону. Головна мета заходу – збір коштів на розвиток Ветеранського хабу Закарпаття.

Йдеться про простір підтримки для військових, які повертаються до цивільного життя: від адаптації до нових можливостей і відновлення. Кожна реєстрація – внесок у підтримку ветеранів. Минулоріч на забігу вдалося зібрати понад 500 тисяч грн, які передали реабілітаційному центру Superhumans.

У програмі Krayna Uzhhorod Marathon: марафон (42,195 км), півмарафон (21,1 км), дистанція 10 км та естафета 4×5,25 км.

Маршрут півмарафону цього горіч побудований за принципом «out&back»: 21,1 км в одному напрямку з поверненням тією ж дорогою. Також передбачені благодійний забіг на 2 км і дитячі старты на 100 та 400 метрів. Організатори: ГО «Крайна Ужгород Марафон», управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради та ГО «Ужгородський біговий клуб».

Деталі: https://www.instagram.com/krayna_uzhmarathon/

II Міжнародний Форум згуртованості, організований за ініціативи Міністерства розвитку громад та територій України, днями відбувся у Києві. Захід об'єднав понад 500 представників громад і регіонів, урядовців, міжнародних організацій та громадського сектору.

У складі делегації від Закарпаття, яку очолив керівник Закарпатська обласна військова адміністрація Мирослав Білецький, участь

у форумі взяв і міський голова Богдан Андрійов, долучилися очільники Тячівської, Горинчівської, Ясінянської та Перечинської територіальних громад.

Головною темою заходу стало посилення національної стійкості в умовах війни, захист енергетичної інфраструктури, підготовка до наступного опалювального сезону, накопичення резервів обладнання та забезпечення енергетичної автономності громад і регіонів.

Під час відкриття Форуму віцепрем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад та територій Олександр Кулеба наголосив, що сьогодні Україна переходить від реагування на виклики до системної побудови стійкості, а громади вже

УКРАЇНА ПЕРЕХОДИТЬ ВІД РЕАГУВАННЯ НА ВИКЛИКИ ДО СИСТЕМНОЇ ПОБУДОВИ СТІЙКОСТІ,

а громади вже реалізовуватимуть конкретні рішення на місцях

реалізують конкретні рішення на місцях.

У межах Форуму відбулися тематичні дискусії за участі представників Уряду України, міжнародних партнерів та європейських інституцій. Зокрема, обговорювалися питання використання структурних фондів Європейський Союз, міжнародних фінансових ресурсів, аудиту коштів, залучення інвестицій, розвитку місцевого самоврядування та законодавчого забезпечення стійкості держави.

Окремим елементом заходу стала стратегічна дискусія за участі послів країн-партнерів, представників Уряду, Парламенту та громад щодо координації міжнародної підтримки України.

Під час Форуму також підписано низку меморандумів у межах ініціативи «Пліч-о-пліч: Згуртовані громади», спрямованої на розвиток партнерства між громадами, обмін досвідом та впровадження спільних рішень.

У БО БФ "Гуманітарний центр "Совине гніздо" протягом квітня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

100 пакетів з продуктовими наборами;
52 пакунки дитячих та дорослих підгузків;
520 хлібин.

Волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (загалом 8437 одиниць).

Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen/ Wings of Help e.V., Валентином Штефаньо, Релігійною громадою реформатської церкви м. Берегово та іншими благодійниками.

За відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovyne.com.ua/>

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ДІЄВОЇ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

обговорили в Ужгороді

ня сучасності – підтримки людини під час війни та в період повоєнного відновлення.

До роботи конгресу долучилися і представники Ужгородської міської ради – міський голова Богдан Андрій, директорка департаменту соціальної політики Марина Стасюк, працівники департаменту соціальної політики Ужгородської міської ради, які, зокрема, відповідають за ветеранський напрям.

Під час заходу учасники обговорили актуальні питання формування дієвої ветеранської політики, створення ефектив-

них механізмів підтримки військовослужбовців та ветеранів, а також впровадження міжнародного досвіду у цій сфері. Особливу увагу приділили забезпеченню житлом захисників та їхніх родин, формуванню резервного земельного фонду для героїв війни, розвитку ветеранського підприємництва та підтримці волонтерського руху.

Важливою темою дискусії стало відновлення суспільства через культуру та мистецтво як інструмент

згуртованості й психологічного відновлення громад у воєнний та повоєнний періоди. Також йшлося про роль територіальних громад у зміцненні стійкості держави, участі у відбудові України, необхідних законодавчих змінах для органів місцевого самоврядування та посиленні їхньої інституційної спроможності.

Окремо учасники порушили питання енергонезалежності громад та стратегічної модернізації енергосистеми, що є надзвичайно важливим в умовах воєнного часу.

Ветеранська політика як основа сильної держави стала головною темою IV міжнародного Конгресу Координаційної платформи Взаємодія, який відбувся в Ужгороді.

Подія об'єднала представників центральної та місцевої влади, органів самоврядування, громадського сектору, благодійних фондів, волонтерських рухів, бізнесу та міжнародних партнерів навколо ключового питан-

ДО ТЕМИ

В Ужгородській міській раді відбулося друге засідання конкурсної комісії з визначення програм, проєктів та заходів соціального спрямування, розроблених громадськими об'єднаннями ветеранів. Саме ці ініціативи можуть отримати фінансову підтримку з бюджету Ужгородської міської територіальної громади у 2026 році.

Під час засідання учасники представили свої конкурсні пропозиції у форматі відкритого захисту. Члени комісії здійснили індивідуальне оцінювання проєктів та надали рекомендації щодо доопрацювання кошторисів витрат. Основний акцент зроблено на приведенні фінансових розрахунків у відповідність до вимог профільної Програми та принципів ефективного й економного використання бюджетних коштів. Зокрема, рекомендовано уникати витрат, які можуть бути віднесені до капітальних (придбання обладнання тривалого користування), а також послуг, що не пов'язані безпосередньо з реалізацією запланованих заходів.

Відповідні рекомендації отримали: громадська організація «Закарпатське військово-патріотичне об'єднання «Карпатська Січ»;

громадська організація «Асоціація ветеранів з адаптивних єдиноборств «Єдині у боротьбі»;

громадська організація «Федерація адаптивних видів спорту»;

громадська організація «Ветеранський Хаб психосоціальної та юридичної підтримки учасників бойових дій»; Закарпатська крайова організація всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих.

Уточнені кошториси проєктів необхідно було подати до 4 травня, після чого конкурсні пропозиції оцінюватимуть за чотирма критеріями: відповідність меті, реалістичність і значущість очікуваних результатів, ефективність використання бюджетних коштів, а також рівень кадрового, матеріально-технічного й методичного забезпечення та досвід реалізації подібних ініціатив.

ВЕСНА НА СЦЕНІ Й У СЕРЦЯХ

– в обласній філармонії відбувся великий звітний концерт учнів Ужгородської школи мистецтв під символічною назвою «Подих весни».

У програмі – яскраві хореографічні постановки, виступи інструментальних ансамблів, народні пісні та театральні номери у виконанні учнів і творчих колективів школи. Загалом на сцені виступили близько 300 учасників.

Крім того, у залі філармонії діяла виставка робіт вихованців образотворчого відділення – юні художники представили свої творчі здобутки.

Як зазначила директорка школи мистецтв Наталія Громова, від початку повномасштабної війни всі виступи закладу мають благодійний характер. Під час цього концерту також збирали пожертви – їх спрямують на підтримку українських захисників.

ДО УВАГИ ТИХ, ХТО ШУКАЄ РОБОТУ!

Ужгородська міська рада тісно співпрацює з центром зайнятості, тому пропонуємо актуальні вакансії підприємств, які звернулися з проханням про допомогу в укомплектуванні кадрами на вільні робочі місця:

- **механік** – заробітна плати 20 000 гривень – Автомеханік на СТО. Виконувати ремонт і заміну частин авто. Заміна рідин і мастил.
- **організатор культурно-дозвілєвої діяльності** – заробітна плата 8647 гривень – Здійснює організацію творчого супроводу заходів, сприяє розвитку особистості, талантів, здібностей, формуванню загальної культури дітей, педагогізації соціальної сфери.
- **соціальний робітник** – заробітна плата 14 467 гривень – Відвідувати отримувача послуг згідно з графіком зазначеного в індивідуальному плані надання соціальних послуг та за потребою в термінових випадках. Організовувати своєчасне поновлення доку-

ментів підопічним для подальшого перебування на обслуговуванні. Доставляти додому на замовлення їжу, харчові продукти та інше.

- **машиніст крана (кранівник)** – заробітна плата 21 020 гривень – Виконувати роботу з керування козовим краном оснащеними різними вантажозахоплювальними механізмами та пристроями.
- **водій автотранспортних засобів** – заробітна плата 22 000 гривень – Виконувати обов'язки водія вантажного автомобіля категорії "С", "Е". Надається бронь. Виїзд за кордон та по Україні. Вакансія для осіб з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку.
- **швачка** – 18 000 гривень – Виконувати на машинах або вручну найпростіші операції з обробки окремих деталей, вузлів та пошиття виробів з різних матеріалів; виконувати

найпростіші операції з обслуговування універсальних та спеціальних швейних машин. Вакансія для осіб з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку.

- **контролер-касир** – заробітна плата 26 000 гривень – Старший контролер-касир. Робота з клієнтами банку. Приймання платежів від фізичних та юридичних осіб, прийом та видача коштів, сортування, формування грошової готівки, валютнообмінні операції, прийом і видача переказів в іноземній валюті. Продаж банківських продуктів.
- **лікар ветеринарної медицини** – заробітна плата 12 900 гривень – Заступник начальника відділу – лікар ветмедицини. Організовує роботу структурних підрозділів відділу лікарні по ветеринарній медицині на відповідній (закріпленій) зоні обслуговування.

Звертайтеся до Ужгородської філії Закарпатського центру зайнятості: м. Ужгород, вул. А. Новака, 45. Контактний телефон: (0312) 40 01 26.

УЖГОРОД У ЖАЛОБІ...

В Ужгороді 4 травня попрощалися із 40-річним молодшим сержантом Сергієм Захожим.

Сергій Васильович Захожий був старшим навідником гірсько-штурмового відділення гірсько-штурмової роти військової частини А1778.

Військовий народився 18 квітня 1986 року на Донеччині. Саме там пройшли його дитячі та юнацькі роки. У 2001 вступив до Горлівського автотранспортного технікуму Донецького національного технічного університету. Завершив навчання у 2005-му за спеціальністю «технік-механік». Восени 2005 року був призваний на строкову військову службу до лав української армії.

Під час служби проходив підготовку в навчальному центрі «Десна» Чернігівської області, через пів року його направили в Запорізькому районі Запорізької області. Після служби залишився жити в нашому місті. Згодом одружився, а через рік у нього народився син. У цивільному житті працював будівельником. Згодом у школі №19.

У лютому 2023-го Сергія призвали до лав Збройних сил України. 24 квітня 2026 року його життя трагічно обірвалося в Запорізькому районі Запорізької області. Він залишив за собою світлу пам'ять як відданий захисник України, батько, син та гідна людина.

Чин похорону відбувся на площі Народній. Віддати останню шану захиснику прийшли рідні, близькі, друзі, побратими, військові, міський голова Богдан Андрійв, містяни.

Під час церемонії зачитали пам'ятний лист від Головнокомандувача Збройних Сил України генерала Олександра Сирського – як знак глибокої вдячності за жертвне служіння в лавах ЗСУ.

Після прощання жалобна хода вирушила до Пагорба Слави, де Сергія Захожого поховали з військовими почесностями. **Вічна пам'ять і шана Герою.**

Повернувся на щиті – на 40-му році життя загинув ще один ужгородець, солдат Олексій Рожков.

Олексій Леонідович Рожков народився 30 грудня 1983 року в Ужгороді, де ріс, навчався й працював. Рідні відгукуються дуже тепло про нього, згадують, що захисник був доброю дитиною для батьків, чудовим братом... Особливою та найдорожчою людиною для Олександра була мама, якій став опорою до кінця її життя.

Олексій Рожков став на захист України в грудні 2022 року. Він був номером обслуги механізованого відділення механізованого батальйону 116 окремої механізованої бригади (військова частина А4722). 15 серпня 2023 року загинув, виконуючи бойові завдання поблизу населеного пункту Роботино Пологівського району Запорізької області. Понад два з половиною роки вважався зниклим безвісти.

Чин похорону відбувся 5 травня на площі Народній. Віддати останню шану захиснику прийшли рідні, близькі, друзі, побратими, військові, міський голова Богдан Андрійв, містяни. Під час церемонії зачитали пам'ятний лист від Головнокомандувача Збройних Сил України генерала Олександра Сирського – як знак глибокої вдячності за жертвне служіння в лавах ЗСУ.

Після прощання жалобна хода вирушила до Пагорба Слави, де Олексія Рожкова поховали з військовими почесностями. У воїна залишилися брат та сестри...

Вічна пам'ять і шана Герою.

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ВІКТОРА СИНЬКА ВІДБУВСЯ У ДЕНЬ ПРИКОРДОННИКА УКРАЇНИ

Вечір пам'яті, присвячений вшануванню загиблого Героя-ужгородця, прикордонника Віктора Синька, відбувся в Ужгородському ліцеї №12, випускником якого він був.

Захід став щирою даниною пам'яті мужньому захиснику України, життя якого обірвалося у боротьбі за свободу та незалежність держави. 15 листопада 2025 року Віктору мало б виповнитися 35 років, однак у пам'яті рідних, друзів, побратимів і всіх, хто його знав, він назавжди залишиться 32-річним – щирим, добрим, відповідальним і відданим своїй справі. Усе життя Віктора Синька було сповнене добром, любов'ю та турботою про людей.

Після закінчення

школи він навчався у Свалявському коледжі, строкову службу проходив у Львові у складі 80-ї окремої десантно-штурмової бригади. Із дитинства любив собак, тому обрав шлях кінолога.

Понад 13 років свого життя штаб-сержант Віктор Синько присвятив охороні державного кордону України.

Символічно, що вечір пам'яті відбувся у День прикордонника України. До службових обов'язків Віктор ставився сумлінно та відповідально. У перші дні російської агресії у 2014 році добровольцем вирушив на захист держави. У 2016 році знову став на захист України, а згодом повернувся до служби у спецпідрозділі швидкого реагування «Шквал».

У 2018 році вступив до Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, де здобував фах юриста. Початок повномасштабного вторгнення зустрів у стінах академії, а вже після отримання диплома разом із побратимами вирушив виконувати бойові завдання. З честю ніс службу на Донеччині, а під час короткого від-

новлення вступив до магістратури юридичного факультету Ужгородського національного університету.

Згодом знову повернувся до захисту держави. Був призначений заступником начальника прикордонної застави, отримав офіцерське звання лейтенанта. У підпорядкуванні мав понад 60 військовослужбовців, які поважали його як справжнього лідера – мужнього, справедливого та надійного командира.

12 травня 2023 року під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Григорівка Донецької області Віктор Синько загинув, захищаючи Україну. За особисту мужність, самовідданість та вірність військовій присязі його нагороджено орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Про Героя згадували директорка ліцею Ярина Харіна, класна

керівниця Наталія Іванюк, учителька української мови Анна Пугашик, дружина Тетяна, батьки Героя, сестри, друзі, представники влади.

Розділити пам'ять про захисника прийшли і міський голова Богдан Андрійв, заступник міського голови Ужгорода Іван Завидняк, представник Уповноваженого з прав людини в області Андрій Крючков, представник районного ТЦК та СП Олександр Гаврош, Владика Ніл та ще багато людей. Кожен із них говорив про те, що неможливо виміряти – про жертвність воїна, який віддав найдорожче за наше право жити вдома.

Присутні ділилися спогадами про Віктора як про людину великого серця, надійного друга, люблячого чоловіка, сина і брата, справжнього патріота, який без вагань став на захист рідної землі.

Світла пам'ять Герою України.

ДІВЧАТА З УЖГОРОДСЬКОГО ЛІЦЕЮ ІМЕНІ АВГУСТИНА ВОЛОШИНА – У ФІНАЛІ ПРОЄКТУ «ПЛІЧ-О-ПЛІЧ ВСЕУКРАЇНСЬКІ ШКІЛЬНІ ЛІГИ»

Як повідомляє Управління освіти Ужгородської міської ради, стартував 4 (обласний) етап масштабного президентського проєкту «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги», який об'єднав найсильніші команди громад області. Розпочали змагання з масового футболу – динамічного, емоційного та надзвичайно видовищного виду спорту, що вкотре довів: учнівський спорт має велике майбутнє.

Ужгородську міську територіальну громаду на цьому етапі представляли дві команди – Ужгородського ліцею № 5 імені Івана Чендея та Ужгородського ліцею імені Августина Волошина. Попри всі старання, команді Ужгородського ліцею № 5 імені Івана Чендея не вдалося

піднятися на призові сходинки.

Високий результат продемонстрували дівчата з Ужгородського ліцею імені Августина Волошина. Вони впевнено пройшли усі матчі і заслужено вийшли до фіналу. У вирішальному поєдинку з командою

«Захисниці» Рахівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 2 наші спортсменки показали справжній бійцівський дух і здобули переконливу перемогу з рахунком 4:0.

Чемпіонками стали: Полажинець

Дар'я, Кудільчак Юлія, Петровська Катерина, Агі Дар'я, Серветник Лілія, Турик Аріна, Дем'ян Злата, Золотарьова Віра.

Вагомий внесок у цей успіх зробила вчитель фізичної культури ліцею Людмила Білик, яка підготувала команду до змагань, надихнула дівчат і допомогла розкрити їхній потенціал.

Щиро дякуємо команді Ужгородського ліцею № 5 імені Івана Чендея за участь, силу духу та бажання перемагати. Впевнені, що попереду ще багато можливостей проявити себе, загартувати характер і здобути омріяні перемоги.

Вітаємо наших дівчат-чемпіонок та їхню наставницю з блискучим досягненням! Це не просто перемога – це доказ того, що наполегливість, командна робота та віра в себе здатні творити дива. Наша команда представлятиме Закарпатську область на всеукраїнському етапі змагань, і ми щиро пишаємося цим досягненням.

ПРАПОР 68-ОЇ ОКРЕМОЇ ЄГЕРСЬКОЇ БРИГАДИ ІМЕНІ ОЛЕКСИ ДОВБУША ПЕРЕДАЛИ УЖГОРОДСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

як знак вдячності за неодноразову підтримку підрозділу

Символічний стяг вручив полковник Юрій Беляков – перший командир бригади, нині начальник Закарпатського обласного Центру підготовки населення до національного спротиву.

Із міського бюджету Ужгорода підрозділу неодноразово спрямовували субвенції на придбання необхідного спорядження, техніки та матеріально-технічне забезпечення, що допомагає військовим ефективно виконувати бойові завдання.

68 окрема єгерська бригада ім. Олекси Довбуша була створена 6 березня 2022 року із добровольців, які одними з перших стали на захист України на початку повномасштабного вторгнення. Як зазначив Юрій Беляков, не всі знають, що підрозділ має ужгородське коріння – хоч формувався у Рівному, в Ужгороді у неї пункт постійної дислокації.

Понад п'ятнадцять місяців війни бригади тримали оборону на Вугледарському напрямку. Згодом, улітку 2023 року, передислокувалися на Куп'янсько-Лиманський напрям, де завдяки успішним штурмовим діям вдалося деокупувати частину територій Луганщини. Навесні 2024 року воїни стали на захист

Покровського напрямку і до сьогодні стримують ворога, не дозволяючи йому просунутися далі.

Міський голова Ужгорода Богдан Андрійович подякував військовим за мужність, відданість та захист держави, наголосивши, що міська рада й надалі робитиме все можливе для підтримки наших захисників.

За словами командира бригади Семени Сиколова, підрозділ пройшов складний шлях трансформації – від добровольчого формування до бригади у складі одного з кращих з'єднань Десантно-штурмових військ. Сьогодні воїни-росомахи продовжують мужньо боронити Україну, залишаючись прикладом сили та незламності.

ТРУДОВИЙ ДОГОВІР – ТВІЙ ПАСОК БЕЗПЕКИ У СВІТІ ПРАЦІ

Від 1 травня в Україні розпочалася масштабна інформаційна кампанія Держпраці, яка має на меті змінити ставлення громадян до легалізації зайнятості.

Головним слоганом ініціативи став вислів «Трудовий договір: Твій пасок безпеки у світі праці». Таке порівняння обрано не випадково, адже подібність між офіційним працевлаштуванням та засобами безпеки в автомобілі є вражаючою. Так само, як пасок безпеки в авто не гарантує повної відсутності аварій, але критично знижує ризик травм, трудовий договір не може стати панацеєю від усіх конфліктів, проте він суттєво підвищує захист прав працівника та виступає надійним юридичним інструментом у разі їх порушення.

Трудовий договір сьогодні – це не просто бюрократична формальність чи папірець для звітності. Це фундаментальне право кожного громадянина та прямий обов'язок кожного роботодавця. Укладення цього документа діє як запобіжний механізм, що стимулює обидві сторони дотримуватися встановлених законом норм.

Для працівника договір стає справжнім щитом, який мінімізує шанси на експлуатацію, несправедливе ставлення чи раптове звільнення без законних підстав. Важливо розуміти, що лише офіційно оформлені трудові відносини гарантують право на встановлену заробітну плату, щорічну оплачувану відпустку та повноцінне соціальне страхування.

У разі виникнення спірних ситуацій саме цей документ дає реальну можливість домогтися справедливості в судовому порядку.

Окремим і надзвичайно важливим аспектом є безпека на робочому місці. Офіційне працевлаштування зобов'язує роботодавця не на словах, а на ділі створювати гідні та безпечні умови праці. Це означає реальний захист від професійних захворювань, надання необхідних засобів індивідуального захисту та суворе дотримання санітарних норм. Коли працівник підписує договір, він отримує впевненість, що його здоров'я та життя є пріоритетом, а у випадку нещасного випадку на виробництві він не залишиться сам на сам із бідною, а матиме право на всі передбачені законом компенсації та підтримку.

Для роботодавців, особливо в нашому прикордонному Закарпатському регіоні, легальна праця є ознакою відповідальності та етичної бізнес-практики. Укладаючи трудовий договір, підприємець демонструє повагу до свого персоналу як до професіоналів. Це створює атмосферу довіри та продуктивності, де кожен знає свої права та обов'язки.

Сьогодні, коли Україна проходить через надскладні випробування, офіційна праця стає ще й виявом патріотизму та свідомості. Кожен легально оформлений працівник – це внесок в економічну стійкість країни та наповнення бюджету, що є основою нашої спільної безпеки.

Закликаємо кожного закарпатця – і керівника, і найманого робітника – обирати безпеку, бути свідомими та пам'ятати, що належним чином оформлені трудові відносини є запорукою спокійного та захищеного майбутнього. Обирайте безпеку, укладайте трудовий договір.

За матеріалами Управління інспекційної діяльності у Закарпатській області Західного міжрегіонального управління Держпраці

У ВОЛЕЙБОЛЬНІЙ «УЖГОРОДСЬКІЙ САКУРИ – 2026» ВЗЯЛИ УЧАСТЬ КОМАНДИ З РІЗНИХ КУТОЧКІВ УКРАЇНИ

24 – 26 квітня в Ужгороді за сприяння управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради та ГО "Федерація волейболу міста Ужгорода" відбувся Всеукраїнський мікстурнір із волейболу «Ужгородська сакура – 2026».

У змаганнях взяли участь команди з різних куточків України, зокрема, з Києва, Івано-Франківська, Ужгорода, Хмельницького, Житомира, Львова.

За результатами цікавих та емоційних ігор, команди посіли наступні місця:

- 1 місце – команда м. Київ;
- 2 місце – команда "Сокіл" м. Ужгород;
- 3 місце – команда м. Івано-Франківськ.

Висловлюємо щирі подяку усім командам, які взяли участь в змаганнях.

Найсильніша і найширша вдячність – нашим воїнам ЗСУ за можливість зустрічатися, грати в улюблену гру та змогу перемагати, але знаємо, що найголовніша наша перемога ще попереду.

НА «АВАНГАРДІ» ПРОВЕЛИ ТОВАРИСЬКИЙ МАТЧ ВЕТЕРАНІВ ФУТБОЛУ

на вшанування пам'яті Василя Стеца

Василь Стецо виступав за «Закарпаття» (Ужгород), «Полісся» (Житомир), ФК «Ай-ві-спорт» та СК «Перечин», був володарем Кубка області й Суперкубка Закарпаття.

Працював учителем фізичної культури та тренером. Від початку повномасштабної війни став на захист України. Посмертно удостоєний звання «Почесний громадянин міста Ужгород».

На матчі зібралися його рідні – мама Ганна Андріївна, брат Едуард, дружина Наталія, донька Валерія та онук Станіслав, а також військові побратими (Євген Макар, Олег Черненко, Павло Мешко, Артур Слов'як), друзі-футболісти, представники футбольної спільноти й місцевої влади.

У поєдинку команда «Перечин» здобула перемогу над «Закарпаттям» із рахунком 3:2. Кращими гравцями матчу стали Владислав Микуляк («Перечин») та Василь Попович («Закарпаття»).

ПОДАВАЙТЕ КАНДИДАТУРИ НА ОТРИМАННЯ ПРЕМІЇ УЖГОРОДСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ ДЛЯ ОБДАРОВАНОЇ МОЛОДІ МІСТА

Премія Ужгородського міського голови для обдарованої молоді міста започаткована у 2019 році та призначається з метою підтримки молоді професійно-технічних та вищих навчальних закладів, мистецьких шкіл Ужгорода, які успішно навчаються, проводять наукові дослідження, здійснюють науково-технічні розробки, досягли значних результатів у культурно-мистецькій галузі та беруть активну участь у громадському житті міста.

Подання кандидатів на призначення премії Ужгородського міського голови для обдарованої молоді міста приймаються від 1 травня 2026 року (упродовж 30 календарних днів) за адресою: **Ужгородська міська рада, Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради, пл. Поштова, 3, м. Ужгород, 88000 та на e-mail: kultura@rada-uzhgorod.gov.ua**

Для участі у конкурсі на здобуття Премії допускаються особи із числа мешканців міста за поданням керівників вищих навчальних закладів (по 1 кандидатурі від закладу), професійно-технічних навчальних закладів та мистецьких шкіл Ужгорода. Кандидатами можуть бути молоді люди віком від 14 до 35 років, які навчаються в поточному навчальному році в освітніх та мистецьких закладах міста.

ПРЕМІЯ ПРИЗНАЧАЄТЬСЯ ЗА:

- наукові досягнення – робота в науковій сфері, проведення досліджень, наявність публікацій, доповідей, тез виступів, патентів, винаходів, пов'язаних з розвитком міста;
- творчі досягнення – здобуття звання переможця (лауреата, дипломанта) на всеукраїнських, міжнародних конкурсах, олімпіадах, інших культурно-мистецьких змаганнях; значний авторський доробок у сфері мистецтва, літератури, музики, народної творчості, архітектури, популяризації традиційної культури українського народу;
- внесок у розвиток молодіжного руху – активна робота в напрямку реалізації молодіжної політики, робота в громадських організаціях, волонтерська діяльність, реалізація соціальних проєктів, що спрямовані на популяризацію здорового способу життя та розвитку спорту, патріотичне виховання молоді, працевлаштування, розвиток інтелектуального потенціалу, екологічної свідомості молоді.

ДОКУМЕНТИ, ЯКІ ПОВИННІ ПОДАТИ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ:

- Подання кандидатів на призначення премії за підписом керівників професійно-технічних, вищих навчальних закладів та мистецьких шкіл Ужгорода, скріплені печатками. Подання приймаються у друкованому вигляді українською мовою. У поданні на присудження премії обов'язково зазначається перелік наукових праць, кількість публікацій, конференцій, у яких брали участь студенти, науково-технічні розробки, грамоти та дипломи (копії додаються) за участь у міжнародних, всеукраїнських національних конкурсах чи змаганнях, досягнення результатів у культурно-мистецькій галузі та громадському житті міста. У поданні також зазначається участь кандидата у позанавчальному процесі та позитивні особисті якості;
- облікові документи навчального чи мистецького закладу щодо особи, висунутої на здобуття премії з фотокарткою і обов'язковим зазначенням домашньої адреси та номера телефону, за підписом декана або керівників професійно-технічних навчальних закладів та шкіл естетичного виховання;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера особи, висунутої на здобуття премії;
- копія документа, що посвідчує особу, підтверджує громадянство України та до якого внесені дані про місце реєстрації особи в Ужгороді згідно з чинним законодавством України;
- виписка з навчальної картки студента чи учня (або витяг із заліково-екзаменаційних відомостей) за останні два семестри (попередній навчальний рік) або довідка про академічну успішність;
- характеристика;
- рекомендаційні листи (до 3-ох листів)

Премія виплачується одноразово.

МІСЬКИЙ ГОЛОВА УЖГОРОДА ПРОВІВ ЧЕРГОВИЙ ОСОБИСТИЙ ПРИЙОМ ГРОМАДЯН

Під час зустрічі ужгородці порушили питання надання матеріальної допомоги, забезпечення житлом, ремонту вуличної інфраструктури, а також підтримки бізнесу, зокрема релокації підприємств. Загалом до Богдана Андріїва звернулися 15 жителів громади.

За підсумками прийому міський голова надав доручення керівникам відповідних служб і департаментів для оперативного опрацювання кожного звернення та пошуку конкретних рішень. Виконання доручень перебуває на контролі.

ЯК ПІДВИЩИТИ РІВЕНЬ ПРОЗОРОСТІ, ПІДЗВІТНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Право на доступ до публічної інформації: від закону до практики – в Ужгороді днями відбувся захід, присвячений належному виконанню органами місцевого самоврядування вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» щодо відкритості, своєчасності та повноти оприлюднення інформації як необхідної умови реалізації громадянами своїх прав.

Під час зустрічі йшлося про необхідність узагальнення недоліків і порушень, виявлених під час моніторингу офіційних вебсайтів територіальних громад Закарпатської області, а також про інформування голів громад щодо результатів моніторингу та практичних рекомендацій для врахування у подальшій роботі. Головна мета – підвищення рівня прозорості, підзвітності та ефективної комунікації з громадськістю.

Учасникам презентували результати перевірок щодо дотримання інформаційних прав, окреслили типові порушення та системні недоліки, а також обговорили практичні механізми їх усунення. Особу увагу приділили своєчасності надання відповідей на запити, якості їх підготовки та впровадженню внутрішніх процедур контролю.

Представники Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Закарпатській області Андрій Крючков наголосив, що відкритість органів влади та належне реагування на інформаційні запити є ключовими умовами забезпечення прав громадян.

Участь у заході взяли представники обласної влади та місцевого самоврядування області, зокрема й міський голова Богдан Андріїв, працівники Ужгородської міської ради, голови територіальних громад.

До обговорення долучилися представники Представництва Уповноваженого Верховної Ради України з інформаційних прав Юлія Деркаченко.

Захід став важливою платформою для фахового діалогу, обміну досвідом та напрацювання спільних рішень, спрямованих на посилення гарантій реалізації права на інформацію на місцевому рівні.

ДО 1 ЛИПНЯ УЖГОРОДСЬКА МІСЬКА РАДА ПРИЙМАЄ ПРОПОЗИЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ПЕТРА СКУНЦЯ

Міська премія імені Петра Скунця – творча відзнака, якою нагороджують літераторів та краєзнавців, твори яких популяризують місто Ужгород, його історію, сучасність.

На здобуття премії щорічно висувають високохудожні твори, опубліковані окремими книгами, які вийшли в друк протягом останніх трьох років та стали помітним явищем у літературі чи краєзнавстві.

Премією нагороджуються літератори та краєзнавці, які проживають та зареєстровані у м. Ужгород. Висунення кандидатів на здобуття Премії проводиться колективами творчих спілок, організацій, об'єднань, товариств, навчальними закладами, видавництвами, редакціями газет та журналів, управлінням у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

Самовисунення кандидатів не допускається. Книги, твори, видання, номіновані іншими преміями чи перевидані, не висуваються на здобуття премії. Ця відзнака є персональною і присуджується лише один раз. Може присуджуватися й посмертно.

Премія імені Петра Скунця встановлюється у трьох номінаціях: художня література; краєзнавча література; альбомне видання.

Твори на здобуття Премії надсилаються щороку до 1 липня на адресу управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради: пл. Поштова, 3, м. Ужгород, 88000, email: kultura@rada-uzhgorod.gov.ua

До участі у конкурсі допускаються автори, чиї твори, написані українською мовою, подані до конкурсної комісії і відповідають вимогам положення.

До творів у трьох напрямках додаються:

- творча характеристика на автора-претендента з персональними даними;
- ксерокопії рецензій і відгуків на видання (якщо такі є);
- протокол засідання установи чи організації, яка висуває кандидатуру.

Колектив авторів твору, представленого на здобуття премії, не може становити більше трьох осіб. Оскільки Премія є персональною, то кандидатом на присвоєння Премії та звання «Лауреат міської премії імені Петра Скунця» може бути тільки одна особа з числа осіб колективу авторів висунутого видання, про

що має бути зафіксовано у протоколі засідання установи чи організації, яка висуває номінанта.

Надіслані матеріали, що не відповідають положенню, не розглядаються.

Твори, розглянуті конкурсною комісією, залишаються для поповнення фондів бібліотек комунального закладу «Ужгородська публічна бібліотека».

Особам удостоєним Премії, присвоюється звання «Лауреат міської премії імені Петра Скунця» і вручається диплом, почесний знак лауреата та грошова премія не менше 30 тис. грн. у кожній номінації (залежно від наявного фінансового ресурсу).

Детальніше з Положенням про Премію можна ознайомитися на офіційному сайті Ужгородської міської ради.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП «Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 22 по 28 квітня ПИШЛИ З ЖИТТЯ 17 УЖГОРОДЦІВ:			
Лецо Ірена Єнівна 1941 р.н.	Шут Любов Володимирівна 1947 р.н.	Бігунець Олена Петрівна 1947 р.н.	Матола Василь Павлович 1960 р.н.
Васютик Оксана Миколаївна 1948 р.н.	Фірсов Олександр Васильович 1977 р.н.	Андрущенко Олег Олександрович 1959 р.н.	Габрієлян Ніна Сосівна 1949 р.н.
Безугла Ольга Леонідівна 1939 р.н.	Теліга Михайло Васильович 1932 р.н.	Пеха Юрій Юрійович 1966 р.н.	Захожий Сергій Васильович 1986 р.н.
			Рожков Олексій Леонідович 1983 р.н.
			Шимон Ганна Михайлівна 1940 р.н.
			Горват Марія Василівна 1943 р.н.
			Надь Ганна Георгіївна 1960 р.н.
			Бучинець Микола Максимович 1978 р.н.
ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...			

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: ЯК НА НАБЕРЕЖНІЙ ХОТІЛИ ПОБУДУВАТИ РИНОК-ПАСАЖ

У "Втраченому Ужгороді" ми вже не раз писали про те, що нині місто могло би виглядати зовсім інакше, якби в життя втілилися всі ті плани та ідеї, які виношувало керівництво Ужгорода у міжвоєнні часи. Наприклад, ми могли би зараз ходити на ринок, розташований просто на набережній. Принаймні саме такі плани розглядалися міською управою у 1928 році.

Почалося все з того, що місто вирішило у кінці 1920-х років облаштувати на нинішній площі Ш. Петефі, де здавна щотижня проводили великі господарські ярмарки, зелений і затишний сквер. Рішення це було сприйняте ужгородцями неоднозначно. Одні раділи тому, що нарешті Масарикова площа позбавиться брудного і необлаштованого ринку, натомість у центрі міста з'явиться красивий сквер із пам'ятником. А інші, особливо орендарі крамничок на Масариковій площі і торговці з ринку, були категорично проти і писали до міської управи листи з проханням не залишати сотні сімей без хліба.

Оскільки рішення влади про сквер на цій площі було однозначним, члени управи почали обговорювати можливість перенесення ринку на інше місце. Причому цікаво, що місце це підшукувалося десь неподалік площі Масарика (нині – Ш. Петефі), бо торговці хотіли торгувати саме там, та й для містян ця локація була звичною і зручною. Спочатку під ринок хотіли виділити землі одразу за основними будівлями площі між вулицями Капушанською та Минайською (нині – Швабською). Головний вхід на ринок мав бути з вулиці Капушанської, фактично навпроти сучасного магазину "Фокстрот". Торговці мали зайняти увесь простір у квадраті вулиць Капушанської, Швабської, А. Новака та площі Ш. Петефі. Тобто і максимально

близько до колишнього місця, але і "сховано", аби з площі Ш. Петефі торгівля не проглядалася.

Та, мабуть, власники будинків, які фасадом виходили на тодішню Масарикову площу, не захотіли продавати свої довгі двори, а, можливо, були проти того, аби під їхніми вікнами ревла худоба і юрмилися люди. У будь-якому разі ця ідея далі проєкту на папері не пішла.

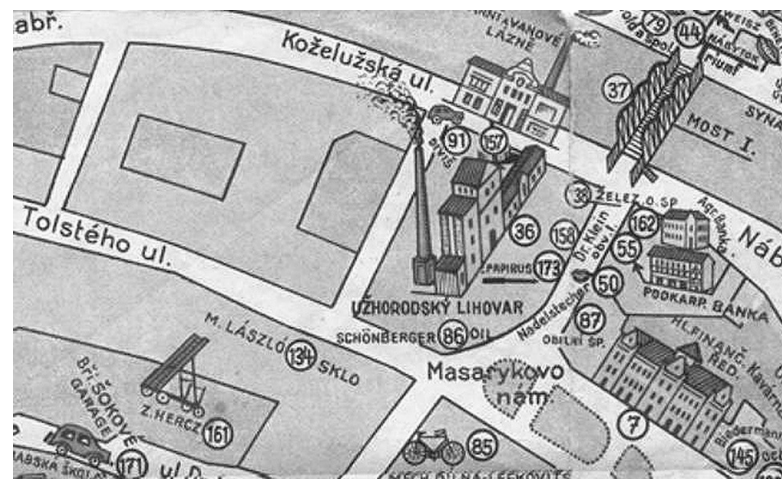
Поки цей варіант розглядався, облаштування скверу завершили, відкривши у ньому 28 жовтня 1928 року пам'ятник президенту Чехословацької Республіки Томашу Гаррігу Масаріку. А куди ж поділися звіти торговців? Вони, виявляється, просто почали вести торгівлю на сусідніх вуличках. Судячи з доповіді головного міського інженера, яка зберігається у фондах Державного архіву Закарпатської області, як тільки почалися роботи з облаштування скверу, шатра й торгові місця продавців городини та господарських товарів перенесли на вулицю Бозош (нині – І. Чендея). Окремо

нок одразу на трьох вулицях. Головний інженер у доповіді писав, що люди скаржаться на незручність, ринки не можуть утримувати у чистоті і достатньою мірою контролювати, тож необхідно якнайшвидше знайти й облаштувати місце, де могли би розміститися усі торговці.

Таке місце знайшли неподалік Масарикової площі на маленькій вуличці, яка навіть назви не мала. Вуличка ця з'єднувала Бозоську та Кожелузьку вулиці (нині – вулицю І. Чендея та Київську набережну), і, до слова, збереглася донині. Старожили пригадують, що до того часу, як там почали будувати драмтеатр, вуличка була дуже вузькою, а з обох її боків височіли будинки ужгородців і паркани. Саме тому, мовляв, провулок називали "сорошка", від угорського слова

Масарикова площа до облаштування скверу

"Сорошка" на карті міста 1930-х років

вузький провулок цілком міг бути справді трохи загидженим, тим більше у ярмаркові дні, коли поруч на вулиці торгували, купували і вешталися тисячі місцевих і німецьких жителів.

Факт у тому, що саме цю "сорошку" міські урядники облюбували для того, аби розширити і звести там критий ринок-пасаж. Для того потрібно було викупити сусідні ділянки у Франтішека Шлосара, Гізели Рубінової та Фріди Гросової. Чиновники підраховали, що для того, аби розчистити ці ділянки від господарських приміщень, прокласти каналізацію, водогін та освітлення, збудувати дві капітальні споруди та криті торгові місця, знадобиться всього близько 2 600 000 Кч. Натомість орендна плата за криті торгові місця, магазинчики у капітальних спорудах та, як зазначалося, елегантних магазинах на входах до ринку щорічно мала приносити орієнтовно 570 000 Кч. Від цієї суми на утримання і прибирання ринку відмінували 100 000 Кч, таким чином містові

залишалася би щорічно солідна сума та ще й замість неприглядної вулички з'явився би гарний модерний пасаж.

На жаль, у документах не зазначалося, з яких джерел місто планувало отримати фінансування на зведення цього об'єкту. Можливо, міська управа думала про кредит або допомогу Земського уряду, тобто крайової влади. Скоріше за все, саме невеликі кошти, необхідні навіть на початковій стадії викупу земельних ділянок ужгородців, і стали каменем спотикання у справі зведення ринку-пасажу на місці "сорошки". Торгові ряди там так і не з'явилися, а торговці продовжували використовувати в якості місця щотижневих ярмарок вулицю Бозош, названу ще за чехословацьких часів іменем письменника Л. Толстого, нині – вулицю Івана Чендея. Цікаво, що там же сільськогосподарські ярмарки проводили і в радянські часи, і навіть донедавна.

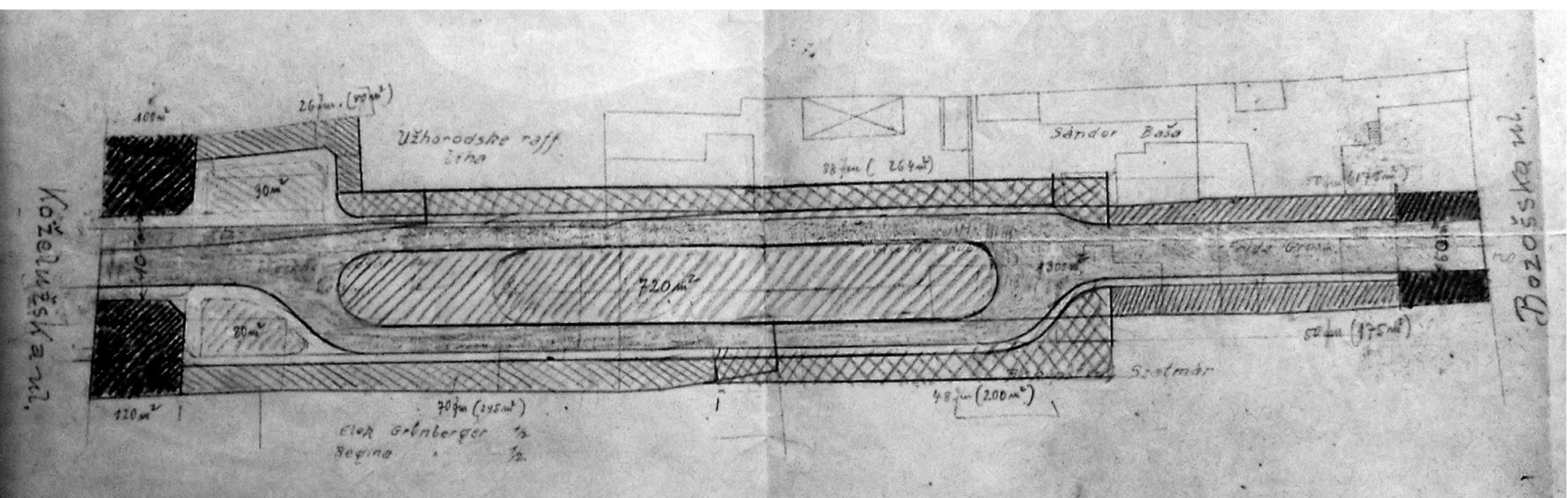
Тетяна ЛІТЕРАТ
"Про Захід"

розмістили свої ятки торговці м'ясом – вони торгували у кінці тодішньої вулиці Радванської (нині – Мукачівська). А от на початку нинішньої Київської набережної продавали худобу та шкіряні вироби.

Такий стан справ міську управу не влаштовував. Замість однієї площі місто отримало ри-

"szoros" – "вузький". Хоча чули ми й іншу версію цієї назви, мовляв, провулок часто використовували, як безкоштовний громадський туалет, тому "сорошкою" він був від іншого угорського слова "szaros", яке можна культурно перекласти, як "загиджений фекаліями". Ну, одне одному це не заважало,

Проєкт ринку-пасажу

Золтан Золтанович Торич народився 28 квітня 1946 року у місті Тячів Закарпатської області у селянській родині. У 1964 році Золтан закінчив середню місцеву школу № 2. Оскільки мав особливі здібності до фізики та математики, то вони і визначили майбутній його фах. У тому ж році він поступив на фізичне відділення фізико-математичного факультету Ужгородського державного університету (УжДУ). Попри велике навантаження та жорсткі вимоги до якості підготовки студентів у ті далекі роки Золтан був Ленінським стипендіатом та закінчив у 1969 році університет з червоним дипломом.

Життєвий шлях Золтана Золтановича як науковця починався з посади інженера на кафедрі квантової електроніки УжДУ. Після проходження військової служби (1970 рік) впродовж 53 років наукова діяльність ученого нерозривно пов'язана з Академією наук України.

Задача масового розвитку науки і створення регіональних академічних наукових центрів, як правило, вирішується шляхом широкого розвитку теоретичних досліджень. Реалізація цієї задачі дає можливість при менших затратах істотно розширити географію наукових досліджень і, найголовніше, сприяти підбору й вихованню талановитої молоді. Досвід показав, що людина із ґрунтовними знаннями теоретичної фізики порівняно легко реалізовує себе також і в інших галузях людської діяльності. Тому природно, що в січні 1970 року був відкритий в Ужгороді другий фізичний академічний підрозділ – відділ теорії адронів Інституту теоретичної фізики АН УРСР (м. Київ). Засновником і керівником цього відділу був відомий український учений, професор Юрій Мелітонович Ломсадзе. Слід наголосити, що це було результатом високої оцінки робіт ужгородських фізиків-теоретиків з боку відомих учених, академіків АН СРСР В.О. Фока, М.А. Маркова, проф. Д.Д. Іваненка. Особливо варто відзначити сприяння і допомогу в становленні та розвитку нового відділу директора Інституту теоретичної фізики АН УРСР, професора В.П. Шелеста. Стиль роботи професора Ю.М. Ломсадзе сприяв знаходженню на Закарпатті талановитої молоді, створенню творчої атмосфери в наукових підрозділах.

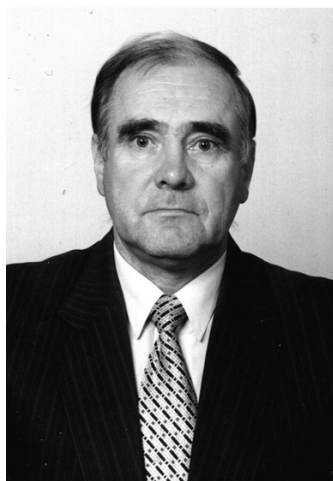
Тому не дивно, що науковий шлях Золтана Золтановича розпочався в Ужго-

родському відділі теорії адронів Інституту теоретичної фізики АН УРСР на посаді молодшого наукового співробітника (1971-1979 роки). Творча атмосфера, постійна увага з боку наукового керівника сприяли опануванню 3.3. Торичем фундаментальних основ теорії елементарних частинок, що дозволило взяти активну участь у вирішенні проблеми, яка в рамках кіральних лагранжіанів дозволила одержати довжини розсіювань, ймовірності розпадів та співвідношення між масами нестабільних $SU(3)$ $xSU(3)$ -мультіплетів. Обсяг та рівень досліджень у галузі квантової теорії поля, теорії елементарних частинок та ґносеологічних проблем квантової теорії забезпечував їх провідну роль не тільки в Україні, але й за її межами. Одним з показових свідчень результативності та досягнень відділу було систематичне проведення наукових конференцій, симпозіумів, шкіл та семінарів, в організації яких брав активну участь Золтан.

Наполеглива наукова праця в рамках однієї зі складних галузей теоретичної фізики дозволила Золтану Золтановичу у 1978 році в Інституті теоретичної фізики АН УРСР захистити кандидатську дисертацію зі спеціальності "01.04.02 – теоретична і математична фізика" на тему "Порушення і наслідки нелінійної кіральної $SU(3)xSU(3)$ -динаміки".

У 1979 році розпочалася реорганізація академічних установ на Закарпатті і відділ теорії адронів Інституту теоретичної фізики АН УРСР ввійшов в Ужгородське відділення Інституту ядерних досліджень АН УРСР як відділ теорії елементарних взаємодій, в якому 3.3. Торич пізніше посідає посаду старшого наукового співробітника.

Знаменною датою для науковців

Закарпаття стало відкриття 21 вересня 1992 року академічної установи Інституту електронної фізики АН України. Перші роки становлення інституту припали на економічну скруту в країні: дуже обмежене бюджетне фінансування науки, тотальна інфляція, низька заробітна плата, яка видавалася з великими затримками. І саме в цей час таку важливу для будь якого наукового закладу ділянку роботи як її організація очолив на посаді вченого секретаря Інституту електронної фізики НАН України Золтан Золтанович. На цій важливій в становленні Інституту посаді він працював протягом 25 років. Брав активну участь в організації семінарів «Трикутник Ужгород – Дебрецен Мішкольц» (1992 рік); конференції, присвяченої 75-річчю Академії наук України (1993 рік), міжнародної наради «Сучасні технології в медицині» (1994 рік), міжнародного семінару «HADRON-94», який згодом став Міжнародною конференцією «Неевклідова геометрія в сучасній фізиці» (1997 р.). Особливо варто відзначити конференцію «The Centenary of Electron (EL-100), присвячену 100-річчю відкриття електрона, яку було проведено у 1997 році та яка стала єдиною конференцією у світовій спільноті фізиків, що була присвячена цій події. У 2000 році інститут ініціював і започаткував Міжнародну конференцію «Елементарні процеси в атомних системах» (CEPAS), яка стала проводитись кожні три роки і успішно відбулась у різних країнах Європи. Приділяючи особливу увагу науковій творчості молодих учених України, Інститут започаткував і кожні два роки проводить Міжнародну конференцію молодих учених і аспірантів. Також велике значення надається підготовці наукових кадрів і роботі з молоддю. Щороку в

інституті виконуються курсові, дипломні і магістерські роботи студентами Ужгородського національного університету. При інституті плідно працює аспірантура для підготовки кваліфікованих наукових кадрів. Слід сказати, що така робота не є марною. Свідченням світового рівня підготовки кадрів є те, що кращі з них успішно працюють у багатьох перспективних напрямах не лише в стінах інституту, але й у багатьох наукових центрах за кордоном. В успішному проведенні названих наукових форумів велика заслуга належить ученому секретарю 3.3. Торичу. Він також доклав чимало зусиль для налагодження плідних наукових зв'язків з багатьма науковими закладами нашої країни та ближнього зарубіжжя. За внесок у розвиток науки, освіти і культури його нагороджено Угорським золотим хрестом «За Заслуги».

Разом з трудомісткою роботою вченого секретаря Золтан Золтанович значну увагу приділяв любимої науці, про що свідчить присвоєння йому у 1994 році вченого звання «старший науковий співробітник».

За вагомих внесок у розвиток науки, освіти та міжнародної співпраці Золтан Золтанович відзначений високими нагородами, зокрема Угорським золотим хрестом «За заслуги», а також й до сьогодні є членом як Українського, так і Угорського фізичного товариства, що свідчить про міжнародне визнання його наукової діяльності.

У цей святковий день колеги з Інституту електронної фізики НАН України дякують Ювіляру за відданість науці, мудрість та сумлінну працю. Бажають міцного здоров'я, душевного спокою, миру та Божого благословення.

Многая та благая літа, дорогий Золтане Золтановичу!

Ганна Гомонай, член-кореспондент НАН України, директор Інституту електронної фізики НАН України
Анатолій Завілопуло, професор, заступник директора Інституту електронної фізики НАН України

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: ІСТОРІЯ ЖИТТЯ КОНТРОЛЕРА ЦІН ЮЛІУСА КАЛАБІШКИ

Початок у попередньому номері

Ірен була однією з трьох доньок ремісника Яноша Леніка. Він проживав неподалік, на нинішній вулиці Яроцькій, і займався виготовленням шкіряних ременів для кінних упряжок. Очевидно, Янош Ленік і Дюла Калабіш-

після того, як фронт Другої світової війни пройшов через місто. Аби не потрапити на сумнозвісні «маленькі роботи», на які зганяли угорців і німців, він, як наполовину угорець, місяць ховався у підвалі, а коли за ним приходили, тікав у непролазні хащі високо під мурами замку.

Коли все вляглося і ситуація більш-менш стабілізувалася, дійшло нарешті і до весілля. Його скромно відзначили 3 травня 1945-го, за кілька днів до завершення Другої світової війни. У 1946 році у подружжя народився син Юлій, у 1949-му – ще один хлопчик, який при народженні, на жаль, помер, а у 1955-му з'явився на світ син Олександр, котрий і розповів нам історію своєї сім'ї.

Повоєнні роки були для Калабішків важкими, передусім тому, що Юлія нікуди не брали на роботу. Невдовзі ж він почав хворіти, останні роки свого життя провів у ліжку та в лікарні, де за ним віддано доглядала його молода дружина Ірина. На той час шиття вона покинула, у 1958-му влаштувалася на роботу до пральні міської лікарні. Цікаво, що до війни вона ані слова російською мовою не знала, а всього за кілька років роботи у лікарні вивчила її так добре, що коли жінку призначили завідувачкою пральні, вже і розмовляла гарно, і документацію російською мовою вела без проблем. На цій

посаді Ірина працювала до самої пенсії, зумівши фактично самостійно виростити двох своїх синів, оскільки її чоловік Юлій помер у 1966-му після важкої хвороби. Допомогала Ірині з дітьми її мама Анна (у дівочтві – Бегун), яку вона забрала до

що міська влада планувала знести стару забудову на цій вулиці, тож Калабішкам та їхнім сусідам роками не дозволяли ані провести до своїх осель газ, ані облаштувати каналізацію.

На той час у двох кімнатах старого бу-

Весільне фото Юлія та Ірини

ка добре зналися, бо були одного віку. Можливо, саме за дружньою розмовою Дюла зізнався Яношу, що закоханий у його доньку, і попросив дозволу з нею одружитися. Янош дозволив.

А що ж Ірен? Ця гарна молода дівчина на той час уже кілька років працювала швачкою (вона закінчила Ремісничу школу, отримавши фах швачки жіночого та дитячого одягу). Був до війни у Ірен і наречений – молодий військовий з угорської Ніредьгази, та щось у них не склалося, війна їх роз'єднала. На той час, коли Дюла посватався до дівчини, у нього вже не було колишніх перспектив: нова радянська влада звільнила його у грудні 1944-го, фактично через місяць

себе після смерті батька. Цікаво, що обидвох своїх сестер, котрі втекли до Угорщини, Ірина не бачила 25 років. Лише у старості вона змогла нарешті перетнути кордон, закритий після війни, і побачити, як живуть у сусідній країні її рідні.

Щодо старого будинку на вулиці Підградській, то сім'ї довелося продати його ще у 1980-х роках. Ми вже згадували,

Ірина з синами на сходах будинку на вулиці Підградській

динку проживали Ірина, її син Олександр із дружиною Ольгою та доньками Катериною і Вікторією. Дім був для сім'ї затишним і незручним, тож, як не жалувала за обійстями Ірина, його вирішили продати і переїхати до квартири у багатопокровівці.

Тетяна ЛІТЕРАТІ
"Про Захід"

ГОРОСКОП

ОВЕН

Не дозволяйте собі стати залежними від інших. І водночас прагніть уникати егоїзму – інакше ви ризикуєте відштовхнути від себе друзів, близьких та колег.

ТЕЛЕЦЬ

Будьте дуже уважними – з вами вестимуть нечесну гру. Проте надмірна обережність і підозрілість можуть заважати. Найактивнішим буде кінець тижня.

БЛИЗНЯТА

Постане складне питання – вибір правильного курсу дій. Слід ретельно обдумати свої плани. Врешті-решт зупинитесь на правильному рішенні, хоча це буде непросто.

РАК

Здаватиметься, що начальство вас недооцінює, а домашні мало люблять. Можлива криза у стосунках із близькою людиною. Зірки радять не форсувати подій, не починати нових справ і не робити великих покупок.

ЛЕВ

Гостро відчуватимете, де добро, а де зло, і ця здатність дуже пригодиться. Все, до чого візьметесь, зробите правильно. Вдалий час для поліпшення свого фінансового становища.

ДИВА

Затишшя на роботі зміниться бурхливою діяльністю. Це добрий період, аби проявити свій професіоналізм і службове завзяття. Будете багато витратити, але й багато заробляти.

ТЕРЕЗИ

Не зможете знайти спільної мови з оточенням, яке поставитиме до вас непомірно високі вимоги. Доведеться напружити всі свої здібності і показати, на що ви здатні.

СКОРПІОН

Відпочивати буде ніколи. Активну допомогу у справах нададуть друзі. В особистому житті ви будете в полоні сильних почуттів і пристрастей. Але під настрій не наговоріть зайвого чи образливого.

СТРЕЛЕЦЬ

Спробуєте розібратися в собі, зрозуміти механізми своїх емоцій та вчинків. Це слухний час для прощовхування будь-якої перспективної, вигідної та тривалої справи.

КОЗОРІГ

Радимо приховувати свої емоції, щоб не наразитися на неприємності. Корисно побути на самоті – зустрічі та спілкування принесуть тільки роздратування і розчарування.

ВОДОЛІЙ

Родинні турботи й емоційна рівновага – головні теми тижня. Робіть усе можливе, аби приділяти якнайбільше уваги своїй сім'ї. Більше спілкуйтеся, уникайте поспішних рішень.

РИБИ

Тиждень чітко визначить ваші найближчі й найважливіші цілі та шляхи їх реалізації, але водночас виникнуть певні перешкоди до їх досягнення. Можливі зриви, затримки, та скоро все стане на свої місця.

АНЕКДОТИ

У кожному фейку є частка за-трашніх новин.

• • •

Не мають рації ті, хто каже, що жінки самі не знають, чого хочуть. На-справді добре знають... Вони бачили це вчора в магазині.

• • •

Будь-який суп рано чи пізно стає грибним.

• • •

Сьогодні сказала чоловікові, що мені подобається його сиве волосся. А він посміхнувся і каже:

– Кожен творець радіє своєму творінню.

• • •

Будь-яка хвороба смертельна, якщо правильно гуглити.

• • •

– На біологічному факультеті схрестили муху та слона.

– І що?

– А ви бачили, як воно у вікно б'ється?

• • •

Керівництво складається з людей нетрадиційної трудової орієнтації.

• • •

Лікар поліклініки до бабусі:

– Щось вас давно не було...

– Хворіла.

• • •

– Який крайній термін поставити?

– Ставте 31-е.

– 31-е? А ви встигнете?

– Встигнемо, звичайно. Просто місяць не вказуйте...

• • •

Прийшов до поліклініки, аби вирішити проблему зі шлунком, але мені не змогли там допомогти. Треба дочекатися лікаря, бо ці пацієнти в черзі абсолютно некомпетентні.

• • •

Колобок – це казка про дорос-лішання. Хлопець іде з батьківського дому, успішно долає життєві етапи: соціалізація – заєць, робота – вовк, побутові труднощі – ведмідь.

А потім зустрічає жінку, яка об-маном приваблює його та знищує як особистість.

• • •

– Чому ти не спілкуєшся у соц-мережах?

– Я психіатр. Мені такого спілку-вання на роботі вистачає.

• • •

– Розочко, а що ви робите сьо-

годні ввечері? Тільки не подумайте нічого такого... А якщо подумали, то як вам ідея?

• • •

У житті кожної жінки є два головні чоловіки: той, за якого вона вийшла заміж, і той, за якого не вийшла.

• • •

Коли мистецтвознавці збира-ються разом, вони говорять про форму, структуру та задум. Коли митці збираються разом, вони говорять про те, де можна купити дешеві фарби.

• • •

Співбесіда з кандидатом на по-саду нічного сторожа:

– Ким ви бачите себе в нашій компанії через п'ять років? Вісім букв по вертикалі.

• • •

– Ребе, а що робити, якщо не вда-ється відкласти грошей на старість?

– Відкласти старість.

• • •

– А що робить ця непитуша жінка в нашому Клубі анонімних алкоголі-ків?

– Після засідання Клубу вона допомагає чоловікові дійти додому.

КОМУ НЕ МОЖНА ЇСТИ ПОЛУНИЦЮ

Полуниця, безумовно, містить багато потріб-них нам вітамінів, мінералів, зокрема – вітамін С, фолієву кислоту і йод, але деяким людям варто від ласощів все ж відмовитися.

Бета-адреноблокатори – ліки, які лікарі найчастіше призначають за серцевих захворювань, можуть підвищувати рівень ка-лію в крові. Саме тому людям, які приймають ліки цього типу, краще споживати продукти з високим вмістом калію, як-от полуниця, в по-мірних кількостях.

Споживання занадто великої кількості ка-лію може бути шкідливим і для людей, у яких не повністю функціонують нирки.

Якщо нирки не можуть видалити над-лишок калію з крові, це може призвести до гіперкаліємії або високого рівня калію і ви-кликати блювоту, ускладнене дихання і при-скорене серцевбиття.

Лікарі не радять їсти полуницю на голо-дний шлунок або одразу після основного при-ймання їжі, щоб уникнути проблем з травною системою.

Вагітні можуть вживати полуницю. Для них вона корисна та цілком безпечна.

Також її можуть їсти жінки, які годують грудьми. Адже науково доведено, що під час грудного вигодовування не потрібно до-тримуватися специфічних дієт. Головне, аби харчування жінки було збалансованим.

Дітям полуницю можна давати від шести-місячного віку.

НАПІЙ, ЩО "ВИМІТАЄ" ТОКСИНИ І ПРИБИРАЄ ЗАЙВУ ВАГУ

Чаї для спалювання жиру стрімко набирають популярності серед при-хильників здорового способу життя та натурального схуднення. Такі напої не лише підтримують процес зниження ваги, а й позитивно впливають на весь організм. Одним із найпопулярніших натуральних засобів став настій із листя берези – простий, доступний і водночас ефективний напій.

Березове листя здавна використовується у народній медицині. Сьогодні воно знову на піку популярності завдяки своїм «похудальним» властивостям та здатності очищати організм від токсинів.

У складі листя берези – багатий комплекс біоактивних речовин: флавоноїди, дубильні речовини (катехіни), тритер-пенові сполуки, ефірні олії, сапоніни, а також калій, натрій, вітаміни С і К. Такий склад робить березовий настій потужним при-родним засобом підтримки здоров'я.

Завдяки активним компонентам настій із березового листя має вираже-ну протизапальну, антибактеріальну та протівірусну дію. Він допомагає орга-нізму боротися з інфекціями, зміцнює імунітет і може бути корисним не лише під час застуд, а й при проблемній шкі-рі, зокрема акне.

Окремо варто відзначити сечогін-ний ефект березового чаю. У поєднанні з протизапальними властивостями він підтримує роботу нирок, може бути корисним при циститі, запальних про-цесах сечовивідних шляхів, а також сприяє виведенню зайвої рідини та токсинів з організму.

Березове листя містить велику кіль-кість антиоксидантів, які допомагають

знижувати ризики передчасного ста-ріння клітин і захищають організм від шкідливого впливу вільних радикалів. Завдяки цьому настій позитивно впли-ває як на стан шкіри, так і на загальне самопочуття.

Однією з ключових причин популяр-ності березового настою є його вплив на вагу. Напій покращує обмін речовин, стимулює перистальтику кишечника та сприяє більш ефективному перетрав-ленню їжі. У результаті організм легше позбувається зайвих жирів і зменшує прояви целюліту.

Настій можна приготувати як зі

свіжого, так і з сушеного листя берези.

ЗІ СВІЖОГО ЛИСТЯ: 1 чайну ложку подрібненого листя залити склянкою окропу. Настояти під кришкою близь-ко 5 хвилин, процідити та пити теплим або охолодженим.

ІЗ СУШЕНОГО ЛИСТЯ: 1 чайну ложку сировини залити склянкою води, довести до кипіння та варити 5 хвилин. Потім настояти під кришкою ще 10 хвилин і процідити.

Березовий чай не рекомендується вживати одночасно з медикаментоз-ним лікуванням, оскільки він може впливати на виведення з організму лікарських препаратів.

Також напій протипоказаний людям із алергією на березу або підвищеною чутливістю до березового пилку, оскіль-ки може викликати алергічні реакції.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678

у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910. Ідентифікатор медіа: R30-01427

Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.

Тираж 1050 екз. Замовлення № _____.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами. • Передплатний індекс газети "Ужгород" – 41807.